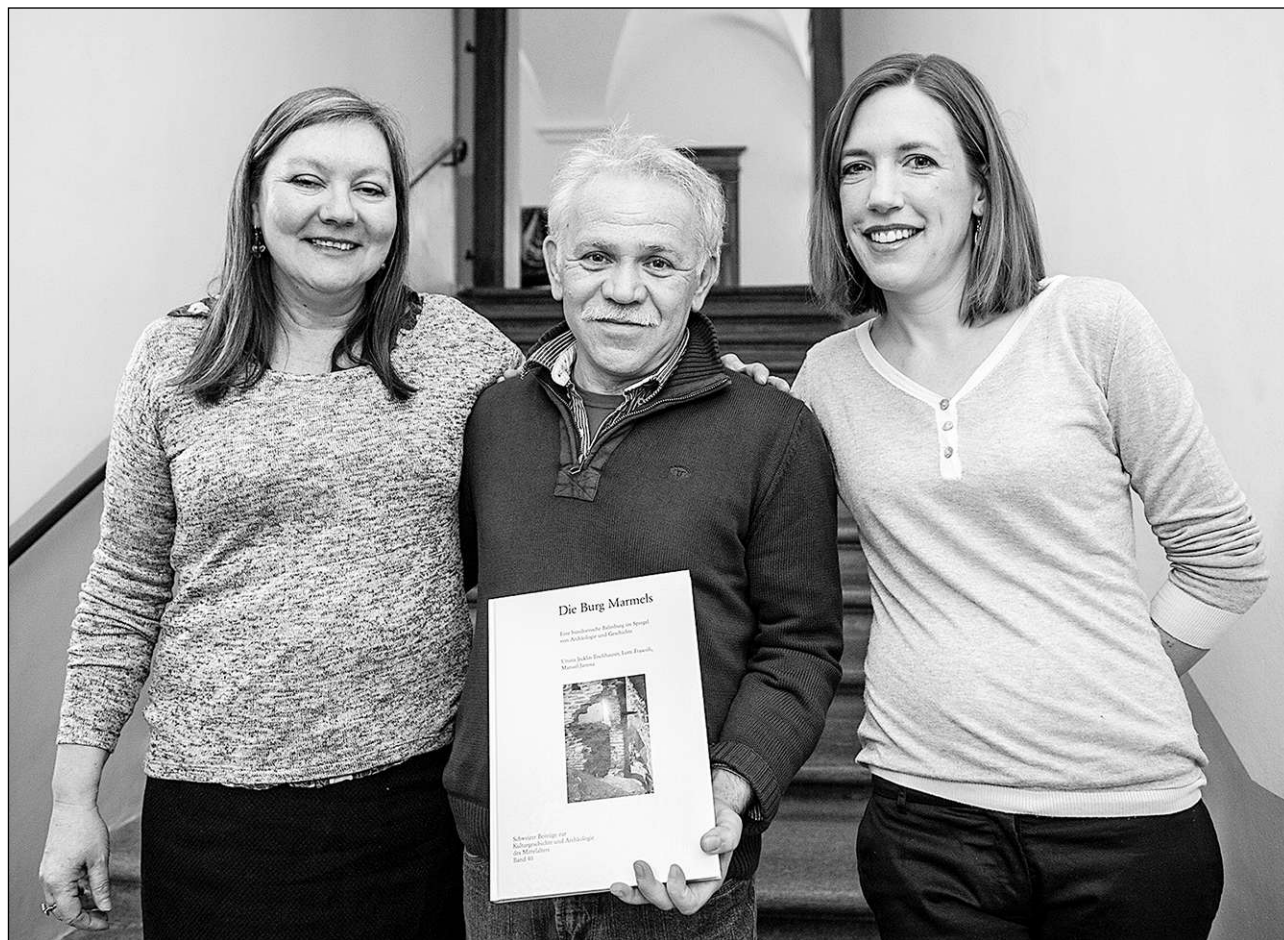

Il chastè de Marmels sut l'aspect da l'archeologia e da l'istorgia

■ (cc) Sguards unics en il temp medieval dat il nov cudesch davart il chastè de Marmels sper Murmarera. Il servetsch archeologic dal chantun Grischun ha fatg tar pliras exchavaziuns chats dal temp medieval ch'èn rars e mantegnids bain. En collavuraziun cun l'Universitad da Turitg èn quels vegnids evaluads e cun ils resultats è vegnì fatg in cudesch.

Circa 100 meters sur il lai da fermada da Murmarera sa chattan las ruinas dal complex fortifitgà Marmels sut in nas da grip enorm. Ina conservaziun cumplexiva da la ruina dal chastè ils onns 1987 e 1988 è stada il motiv per analisis architectonicas vi da las restanzas dals edifizis ch'eran sa mantegnidas e per exchavaziuns sin l'areal tras il servetsch archeologic dal Grischun. Ch'i vegn exchavà sin l'areal d'in chastè è in fatg rar en il chantun Grischun. Dentant gist ils resultats da l'exchavaziun da Murmarera èn en differents regards impurtants per la perscrutaziun svizra da chastels. Grazia a la situaziun dal chastè sut in nas da grip enorm è ina gronda part dal complex stada permanentamain protegida cunter l'aura – ina fortuna per la perscrutaziun, cunquai ch'ìls chats èn stads uschia per tschiantaners al sitg. Cuntunt ils chats organics che cumparan uschiglio mo en ina dimensiun marginala en las exchavaziuns medievalas èn stads numerus a Murmarera: Circa 1000 lains, fragments da tgirom e da chalzers, restanzas da pergaminas per part schizunt scrittas, ossa d'animals e restanzas da plantas èn vegnids a la glisch.

Lotti Frascoli, Manuel Janosa ed Ursina Jecklin han preschentà il cudesch davart il Chastè de Marmels.

FOTO M. HARTMANN

Mess sin palpìri las retschertgas

En collavuraziun cun l'Universitad da Turitg preschenta uss il servetsch archeologic dal Grischun in'evaluaziun cumplexiva dal chastè da Murmarera ch'è vegnì analisà archeologicamain. En tut dattan diesch auturas ed auturs invistas da la vita sin in chastè medieval,

dals transports sur ils pass da las Alps sco er da l'import e da l'export da bains, da l'exploziun e da la produziun medievala da metal en il Surses e betg sco ultim da l'istorgia dals signurs de Marmels en il cudesch «Die Burg Marmels. Eine bündnerische Balmburg im Spiegel von Archäologie und Geschichte».

La publicaziun cumpara en la collecziun Contribuziuns da la Svizra davart l'istorgia culturala e l'archeologia dal temp medieval da l'Associaziun svizra da chastels.

Davart quest tema stat a disposiziun in video sut www.gr.ch